Ouders over zwemveiligheid en zwemles

Vanuit het project NL Zwemveilig wordt onderzoek gedaan naar de ervaringen van ouders wat betreft zwemlessen en hoe ze denken over zwemveiligheid. Uit een online peiling in mei 2018 blijkt onder meer dat:

1. ouders met name op basis van afstand en beschikbaar tijdstip en/of beschikbare dag kiezen voor een zwemlesaanbieder
2. ouders in vergelijking met 2016 zich nu vaker oriënteren op verschillen in de manier van zwemles geven
3. ouders vaker dan in 2016 overstappen naar een andere zwemlesaanbieder vanwege ontevredenheid over manier van lesgeven of kwaliteit (27%)
4. ouders het meestal leuk vinden om bij de zwemlessen te kijken
5. ouders vinden dat er landelijk één herkenbaar zwemdiploma moet zijn, vinden dat er één organisatie moet zijn die controleert of wordt voldaan aan de landelijke norm voor zwemveiligheid en ze vertrouwen erop dat de overheid zwemlesaanbieders controleert
6. ouders de eind 2017 geïntroduceerde Nationale Norm Zwemveiligheid veelal nog niet kennen
7. ouders het belangrijk vinden dat hun kind na het behalen van de zwemdiploma's regelmatig blijft zwemmen

Onderzoeksverslag • Jarno Hilhorst • september 2018

NL Zwemveilig

Onderzoeksopzet

Via onderzoeksbureau SAMR hebben in de week van 15 tot 22 mei 2018 499 ouders met minimaal één kind van 3 tot en met 8 jaar een vragenlijst ingevuld over zwemlessen en zwemveiligheid. 426 van hen heeft een kind dat op zwemles zit of zat. De overige ouders die de vragenlijst invulden, hebben nog geen eigen praktijkervaring met het zwemonderwijs. De meeste vragen zijn door alle 499 ouders beantwoord. De vragenlijst is online ingevuld en is in hoge mate representatief voor alle ouders met een kind van 3 tot en met 8 jaar. Er is een representatieve verdeling van de ouders qua regio in het land, leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en etniciteit. De cijfermatige uitkomsten zijn opgeleverd aan de Nationale Raad Zwemveiligheid en door Jarno Hilhorst (projectmanager NL Zwemveilig) verwerkt in dit onderzoeksverslag als onderdeel van het project NL Zwemveilig. In dit onderzoeksverslag zijn de uitkomsten gebundeld om inzicht te geven in hoe ouders denken over zwemlessen en zwemveiligheid. Daarbij zijn ook vergelijkingen uitgevoerd met de resultaten uit het soortgelijke onderzoek in voorjaar 2016[1] en met enkele vragen uit het NSO onderzoek waarbij Nederlanders tussen de 15 en 80 jaar werden bevraagd[2].

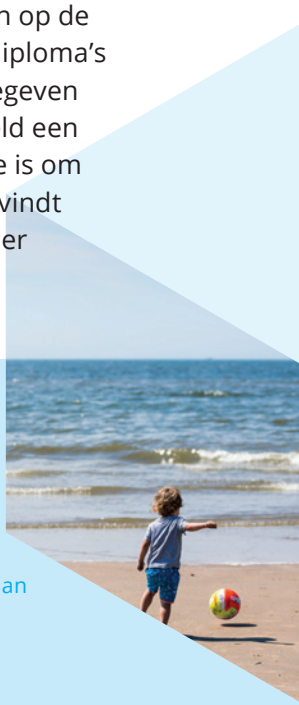
1 Zie 'https://www.nlzwemveilig.nl/kennisbank-zwemonderwijs/kennisbank/21544/de-mening-van-ouders-over-zwemlessen-en-zwemlesaanbieders?q=ouders%20zwem&page=1&sort=relevance' voor de factsheet bij het onderzoek onder ouders uit 2016

2 Zie 'https://www.nlzwemveilig.nl/kennisbank-zwemonderwijs/kennisbank/22818/nederlanders-over-zwemveiligheid?q=Nederlanders%20zwemveiligheid&page=1&sort=relevance' de beleving van Nederlanders van 15-80 jaar over zwemveiligheid

Zwemveiligheid en zwemdiploma's

In het onderzoek is aan de ouders gevraagd welk zwemdiploma ze voldoende vinden om in verschillende wateromgevingen veilig te kunnen zwemmen. In grafiek 1 zijn de resultaten weergegeven. Ouders vinden dat er meer (vaardigheid) nodig is om veilig te kunnen zwemmen in bijvoorbeeld een meer of rivier ten opzichte van een overdekt zwembad zonder stroming of glijbaan. Dit sluit in algemene zin aan op de resultaten van het eerdere onderzoek onder de Nederlandse bevolking. Ook sluit het aan op de keuze van de Nationale Raad Zwemveiligheid in 2017 om de Nationale Zwemdiploma's van het Zwem-ABC te koppelen aan de verschillende wateromgevingen. De gegeven antwoorden sluiten daar overigens lang niet altijd op aan. Zo vindt bijvoorbeeld een groot deel van de bevraagde ouders (43%) dat zwemdiploma A niet voldoende is om veilig in een overdekt zwembad zonder stroming of glijbaan te zwemmen. En vindt 59 procent dat minder dan zwemdiploma C voldoende is om in een meer zonder apart zwemgedeelte veilig te kunnen zwemmen.

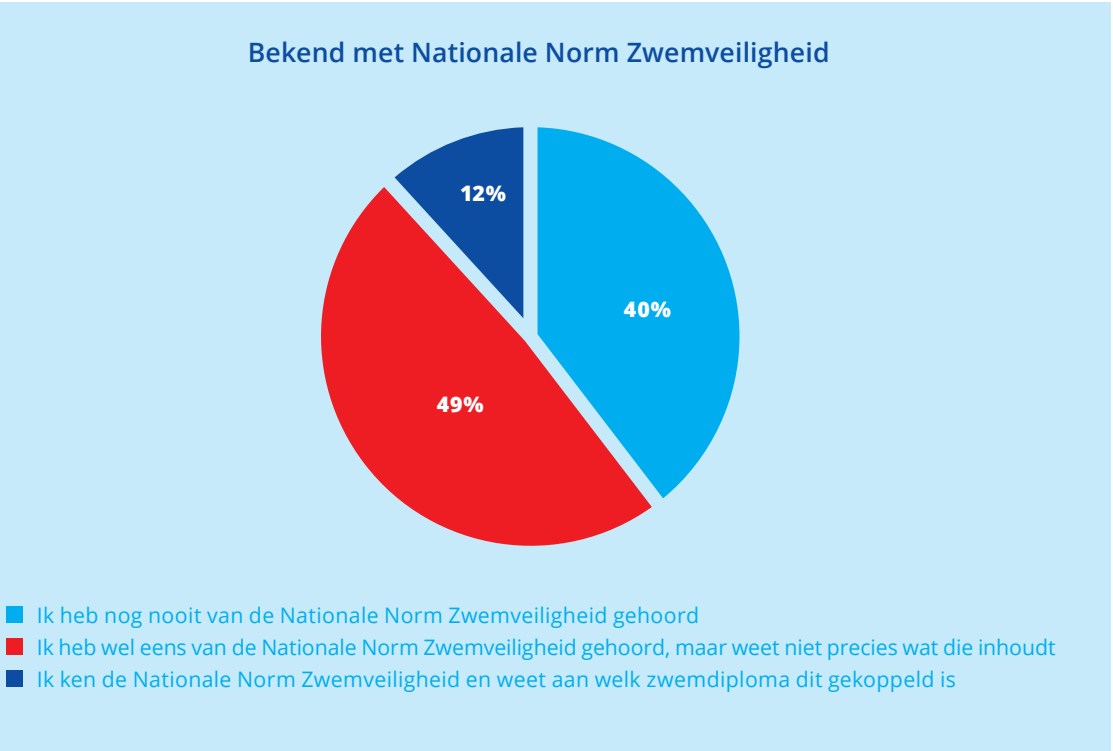

Grafiek 1. Ouders over welk zwemdiploma voldoende is om in verschillende situaties veilig te kunnen zwemmen[3].

3 Door afronding kunnen percentages soms optellen tot meer dan 100.

Vervolgens is gevraagd naar de bekendheid bij ouders met de Nationale Norm Zwemveiligheid. Deze norm is van kracht sinds 1 januari 2018 en is door de Nationale Raad Zwemveiligheid gekoppeld aan de eisen van het Nationale Zwemdiploma C. Daarmee beheerst iemand de vaardigheden voor een zwembad met attracties en open water zonder stroming of grote golfslag. Wat blijkt (zie grafiek 2) is dat 40 procent van de ouders in mei 2018 nog nooit van de Nationale Norm Zwemveiligheid had gehoord. 12 procent geeft aan het te kennen en te weten aan welk zwemdiploma het is gekoppeld en de rest (49%) heeft er wel eens van gehoord, maar weet niet precies wat de norm inhoudt.

Grafiek 2. Percentage van de ouders dat de Nationale Norm Zwemveiligheid kent

Er zijn ook enkele aanvullende stellingen voorgelegd aan ouders over zwemveiligheid in relatie tot zwemlessen (zie tabel 1). Meer dan de helft (56%) is het (helemaal) eens met de stelling dat kinderen met de zwemdiploma's A, B en C overal zonder begeleiding of toezicht veilig kunnen gaan zwemmen. Vervolgens zijn de meningen van ouders wat verdeeld wat betreft de stelling dat een kind tot twaalf jaar met een zwemdiploma zonder begeleiding naar het zwembad mag. 41 procent is het daar (helemaal) niet mee eens, terwijl 28 procent het er wel (helemaal) mee eens is. Tot slot zijn ouders duidelijk over het belang van blijven zwemmen na de zwemdiploma's: driekwart (74%) vindt dit belangrijk.

Tabel 1. Mening van ouders (in %) over elementen van zwemveiligheid in relatie tot zwemlessen

	(Helemaal) mee eens [4]	Neutraal	(Helemaal) mee oneens	Weet niet
a. Met de zwemdiploma's A, B en C verwacht ik dat mijn kind overal zonder begeleiding of toezicht veilig kan gaan zwemmen	56	29	15	1
b. Een kind tot 12 jaar met een zwemdiploma kan zonder begeleiding naar het zwembad toe	28	28	41	3
c. Ik vind het belangrijk dat mijn kind daarna regelmatig blijft zwemmen om de geleerde zwemvaardigheden te behouden	74	20	6	1

Er zijn ook nog verschillende stellingen voorgelegd die te maken hebben met de structuur en regulering van zwemonderwijs in Nederland (zie tabel 2). De meningen bij die stellingen zijn duidelijk. Ouders pleiten overwegend voor één landelijk zwemdiploma, één organisatie die zwemlesaanbieders controleert en de overheid die een actieve rol speelt bij:

1. de controle van zwemlesaanbieders;
2. het stellen van eisen aan badmeesters/-juffen;
3. de toegankelijkheid van zwemlessen voor kinderen uit arme gezinnen.

Stelling a, b en e uit tabel 2 zijn ook in het eerdere onderzoek in 2016 voorgelegd. Bij stelling a en e waren de antwoorden toen vergelijkbaar. Bij stelling b was het percentage (helemaal) mee eens in 2016 met 78 procent vijf procent hoger dan nu.

Tabel 2. Mening van ouders (in %) over de structuur en regulering van zwemonderwijs in Nederland

	(Helemaal) mee eens	Neutraal	(Helemaal) mee oneens	Weet niet
a. Alle zwemlesaanbieders moeten één en hetzelfde diploma uitreiken, zodat voor kinderen en ouders duidelijk is, dat ze voldoen aan dezelfde landelijke norm	75	17	6	2
b. Er moet één landelijke organisatie zijn die controleert of de zwemlesaanbieders voldoen aan de landelijke norm	73	19	6	3
c. Ik vind het gek dat de overheid geen (minimum) eisen vaststelt waar badmeesters/-juffen aan moeten voldoen (bijv. Verklaring Omtrent het Gedrag of een bepaald diploma)	65	24	7	5
d. Het is belangrijk dat de overheid (gemeente) zorgt dat ook kinderen op zwemles kunnen als hun ouders dat zelf niet kunnen betalen	74	16	8	2
e. Als ouder vertrouw ik erop dat de overheid controleert dat iedere zwemlesaanbieder voldoet aan bepaalde minimum eisen wat betreft kwaliteit en veiligheid	72	17	9	3

4 De categorieën 'helemaal mee eens' en 'mee eens' zijn overal opgeteld, net als 'helemaal mee oneens' en 'mee oneens'.

Zwemlessen

Er zijn verschillende vragen over zwemlessen gesteld aan de ouders. Opvallend is dat 27 procent van de ouders die een kind op zwemles heeft of had weleens overgestapt is naar een andere zwemlesaanbieder, omdat hij of zij ontevreden was over de manier van zwemles geven of de kwaliteit van de zwemles. In 2016 was het percentage overstappers nog 19 procent. Het is opvallend dat meer dan een kwart weleens is overgestapt. Dit lijkt in de afgelopen twee jaar te zijn toegenomen. Uit het onderzoek valt niet te achterhalen wat de verklaring is voor deze cijfers. Het kan zijn dat de kwaliteit van zwemlessen achteruit is gegaan, dat ouders kritischer en meer actiebereid zijn en het kan komen door een toename van het aantal zwemlesaanbieders waardoor er in de omgeving meer keuze is.

Uit de antwoorden van ouders bij de stellingen in tabel 3 valt op te maken dat een deel van de ouders kritisch is over de zwemlessen, maar dat een groot deel van de ouders ook positieve ervaringen heeft. Zo is ruim een derde (35%) kritisch als ze aangeven het (helemaal) eens te zijn met de stelling dat de kwaliteit van sommige zwemlesaanbieders onvoldoende is. Ook zijn ze zelf meestal (61%, bij stelling c) en hun kind veelal ook (40%, bij stelling e) blij als ze niet meer naar de zwemlessen hoeven.
Anderzijds vindt twee derde (67%) van de ouders het leuk om bij de zwemlessen van hun kind te kijken en geven ouders aan dat hun kind in twee derde (64%) van de gevallen altijd met plezier naar de zwemles ging.

Tot slot is 40 procent van de ouders het (helemaal) eens met de stelling dat kinderen niet teveel tijd moeten ‘verspillen’ met het doen van spelletjes en spelen tijdens de zwemles. Dit is vergelijkbaar met het onderzoek uitgevoerd in 2016. Bijna een derde (31%) was het (helemaal) niet eens met de stelling. Kortom, de mening van ouders rondom spelen in de zwemles loopt uiteen. In 2016 zijn deze stellingen ook voorgelegd en bij de drie stellingen b, d, en e waren de ouders in 2016 iets (vijf tot tien procent) positiever over zwemlessen ten opzichte van nu.

Tabel 3. Mening van ouders (in %) over zwemlessen

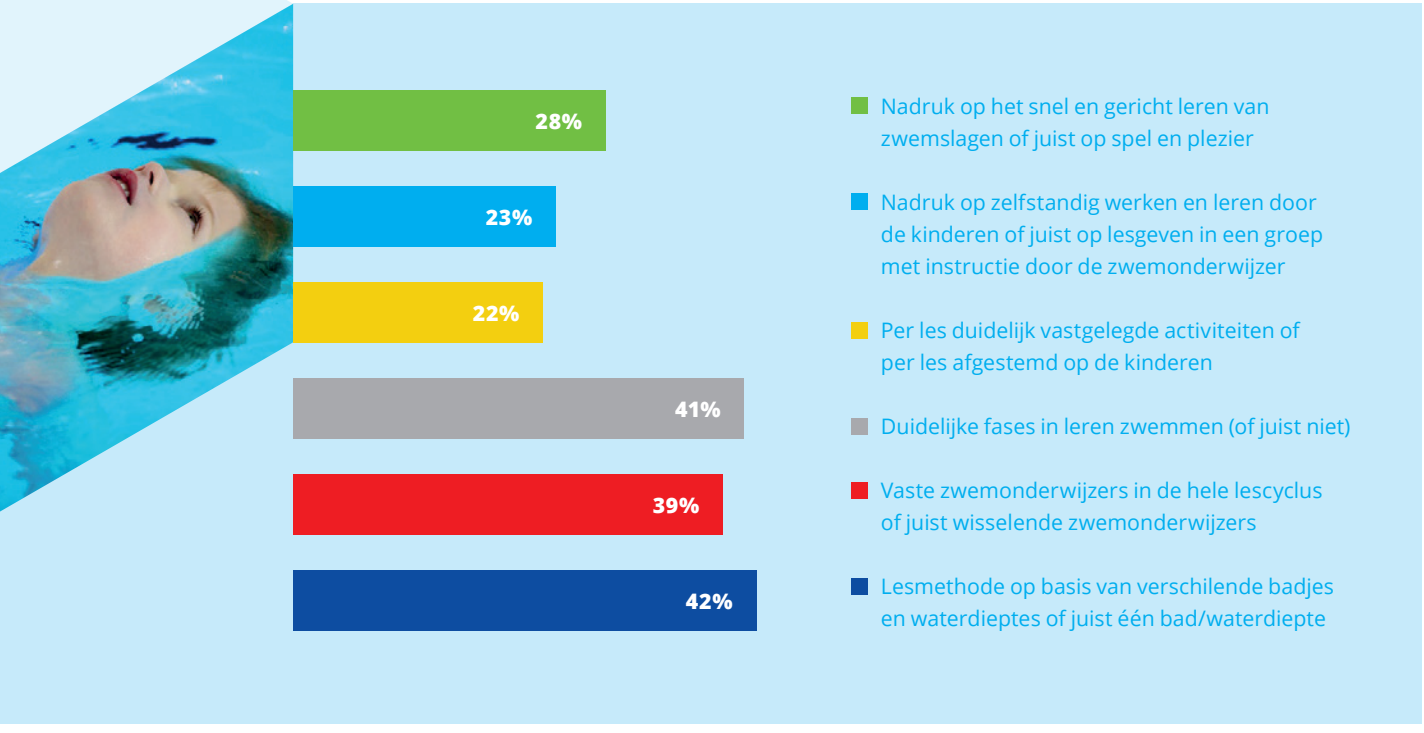
	(Helemaal) mee eens	Neutraal	(Helemaal) mee oneens	Weet niet
a. De kwaliteit van sommige zwemlesaanbieders in Nederland is onvoldoende om kinderen veilig en goed te leren zwemmen	35	32	18	15
b. Ik vind/vond het leuk om bij de zwemlessen van mijn kind te kijken	67	22	10	1
c. Ik zal blij zijn als mijn kind klaar is met de zwemlessen (of was blij toen hij/zij klaar was)	61	22	15	2
d. Mijn kind ging/gaat altijd met plezier naar zwemles	64	20	16	1
e. Mijn kind zal blij zijn als hij/zij niet meer naar zwemles hoeft	40	27	29	3
f. Ik wil dat mijn kind niet teveel tijd 'verspilt' met het doen van spelletjes en spelen tijdens de zwemles	40	29	31	1

Keuze voor een zwemlesaanbieder

Wat betreft de motieven die een rol spelen in de keuze voor een zwemlesaanbieder zijn twee vragen gesteld. Een vraag waarbij ouders aangaven welke van de 23 motieven wel of geen rol speelden en een vraag waarbij ouders de belangrijkste redenen (maximaal 3) moesten aangeven. De conclusies zijn:

- Er spelen veel verschillende factoren een rol bij de keuze van ouders voor een zwemlesaanbieder;
- De twee belangrijkste redenen zijn 'tijdstip/ dag van de zwemles' en 'reisafstand', op gepaste afstand gevolgd door nummer drie 'gediplomeerde zwemonderwijzers';
- De minst bepalende factoren uit de lijst zijn: promotiematerialen om het leuk te maken voor de kinderen, aanwezigheid van overige faciliteiten, materialen die tijdens de zwemles worden gebruikt en de mogelijkheid tot een spoedcursus;
- De hoogte van het lesgeld is voor een deel van de ouders belangrijk, maar hoort gemiddeld bekeken niet bij de belangrijkste redenen;
- Het voldoen aan de landelijke norm van de zwemdiploma´s A, B en C speelt voor 77 procent van de ouders mee bij de keuze voor een zwemlesaanbieder en staat op plek zes (van de 23) bij de vraag naar meest belangrijke redenen.

Verder is gevraagd of ouders verschillen zien in de manier van lesgeven tussen verschillende zwemlesaanbieders. 28 procent gaf aan zich hierop niet te hebben georiënteerd (dit was in 2016 nog 41%). 10 procent zag geen verschillen, 35 procent zag kleine verschillen en 27 procent zag duidelijke verschillen in de manier van zwemles geven. De ouders die kleine of duidelijke verschillen zagen, konden vervolgens aangeven wat dan opviel in de manier van lesgeven. De elementen die ouders opvallen, zijn divers (zie grafiek 3). Het vaakst (42%) noemden zij het verschil tussen zwemlessen met een lesmethode op basis van verschillende badjes en waterdieptes ten opzichte van zwemlessen in eenzelfde bad/waterdiepte.

Grafiek 3. Elementen die ouders zijn opgevallen in de manier van lesgeven bij de oriëntatie op zwemles-aanbieders (meerdere antwoorden mogelijk)

En tot slot is gevraagd hoe de ouders aan informatie komen over de verschillende zwemlesaanbieders. Uit een lijst mochten maximaal drie bronnen worden aangeven. De ervaringen van andere ouders/familie/vrienden/bekenden blijkt de belangrijkste informatiebron te zijn (44%) gevolgd door de internetsite van de zwemlesaanbieders (35%). Op nummer drie staat 'via school' (26%) en op vier 'door zelf langs te gaan bij de zwemlesaanbieders' (22%). Landelijke internetsites spelen nauwelijks een rol bij de informatievoorziening.

Betekenis van het onderzoek

De uitkomsten van dit onderzoek onderstrepen de noodzaak om meer aandacht te hebben voor ouders binnen de zwembranche. Zo bleek uit deze peiling onder meer dat een deel kritisch is over zwemlessen, dat een kwart overstapt naar een andere zwemlesaanbieder vanwege ontevredenheid, dat de meeste ouders zich bij de keuze voor een zwemlesaanbieder vooral laten leiden door praktische redenen en dat de in 2017 geïntroduceerde Nationale Norm Zwemveiligheid nog relatief onbekend is. Vanuit het kennisproject NL Zwemveilig zal voorlichting richting publiek en ouders over zwemveiligheid de komende twee jaar dan ook prominent op de agenda staan. De onderzoeksresultaten sluiten ook aan op de algehele koers van de Nationale Raad Zwemveiligheid en haar bestuurspartijen, die in 2017 besloten om de komende jaren extra in te zetten op de communicatie met ouders. De Nationale Raad Zwemveiligheid gaat onder meer de ondersteunende communicatie-middelen voor de zwemlesaanbieders die in het bezit zijn van de Licentie Nationale Zwemdiploma's uitbreiden. Daarbij is ook duidelijk dat de meest effectieve communicatie vooral lokaal plaatsvindt. De (online) communicatie vanuit het zwembad, de zwemschool of de vereniging en vanuit de zwemonderwijzers is cruciaal om ouders beter bekend te maken met wat wordt verstaan onder zwemveiligheid en de Nationale Norm Zwemveiligheid. Zo worden ouders gestimuleerd om bewuster te kiezen voor een zwemles-aanbieder die bij de ouders en hun kind past.

Een initiatief van
Mogelijk gemaakt
Kennispartners